

ÄLDREFÖRVALTNINGEN
UPPFÖLJNING OCH INSPEKTION

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 201-160/2013
SID 1 (4)
2013-03-07

Handläggare:
Annica Dominus
Telefon: 08-508 36 237

Till
Äldrenämnden
23 april 2013

**Remiss av patientlag – delbetänkande av patient-
maktsutredningen (SOU 2013:2)**

KS Dnr: 001-336/2013

Förvaltningens förslag till beslut

Remissyttrande till kommunstyrelsen

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Äldrenämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för vidare svar till Socialdepartementet
3. Omedelbar justering

Eva Frunk Lind
Direktör

AnnMarie Ståhl
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialdepartementet har på remiss skickat ut "Patientlag – delbetänkande av Patientmaktsutredningen (SOU 2013:2)" till bl.a. Stockholms kommun. Kommunstyrelsen önskar yttrande från äldrenämnden senast 19 april 2013.

Äldreförvaltningen ställer sig bakom utredningens förslag till ny lag - Patientlagen. Patientlagen ska stärka och tydliggöra patientens möjligheter till inflytande i vården. Den enskilde ska bl.a. lämna samtycke till att hälso- och sjukvård ges och erhålla information om sin situation, de behandlingsmöjligheter som föreligger och konsekvenser om han/hon avböjer behandlingen. Därmed har patienten bättre förutsättningar till att aktivt välja när, var och av vem vården ska bedrivas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens råd för funktionshinder har tagit del av ärendet den 16 april 2013. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 17 april 2013.

Ärende

Stockholms stad, kommunstyrelsen, har mottagit en remiss från Socialdepartementet för yttrande av utredningen "Patientlag – delbetänkande av patientmaktsutredningen (SOU 2013:0)" med svar senast 31 maj 2013. Äldrenämnden har fått ärendet av kommunstyrelsen i Stockholms stad med begäran om remissvar senast 19 april 2013. Äldrenämnden har fått förlängd remisstid till den 24 april 2013.

Förslaget, som arbetats fram av patientsmaktsutredningen, utgår delvis från befintliga hälso- och sjukvårdslagen som nu delas upp i två lagar - Patientlag och Hälso- och sjukvårdslag (HSL).

I den framtida HSL ska bestämmelser som berör landstingets och kommunernas planering och organisation, personal och samverkan etc. framgå. Utredningen har därför ett tilläggsdirektiv, att föreslå en ny lag om hälso- och sjukvårdens organisation, som ska vara klar juni 2013.

I Patientlagen har det som berör patientens möjligheter till inflytande och betydelse för vårdens utformning samlats. Patientlagens syfte är att stärka och tydliggöra patientens ställning i vården och främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.

Patientlagen innehåller bestämmelser om information, samtycke, delaktighet, val av behandlingsalternativ, förnyad medicinsk bedömning, fast vårdkontakt och individuell planering, tillgänglighet, val av utförare, personuppgifter och intyg samt synpunkter, klagomål och patientsäkerhet.

Under information klargörs vilken form och i vilka situationer information ska ges. Den som ger informationen ska försäkra sig om att mottagaren förstått innehållet i och betydelsen av den lämnade informationen. Syftet är att patienten lättare ska kunna ta ställning till erbjuden vård, få ökad kontroll över sin tillvaro genom att minska ovisshet och möjliggöra planering. Information ska ges skriftligt till mottagaren vid begäran.

I lagförslaget framgår det klart att hälso- och sjukvård inte får ges utan patientens samtycke. Samtycket ska föregås av information av bl.a. konsekvenser vid utebliven behandling och att samtycke när som helst kan tas tillbaka. Samtycke kan inhämtas skriftligt, muntligt eller på annat sätt och ska alltid dokumenteras i patient-

journalen. Det är endast vid livshotande situationer där åtgärder får sättas in utan samtycke.

I Patientlagen framgår att det ska vara möjligt att välja offentligt finansierad primärvård och öppen specialistvård inom hela landet. Hemlandstinget ska bekosta vården i ett annat landsting men är inte skyldig att finansierar de merkostnader i form av resor och uppehälle som en sådan vård medför för den enskilde.

Utredningen föreslår att lagförslagen ska träda i kraft 1 januari 2015 med en övergångsbestämmelse kopplat till förslaget om ökad valfrihet i den öppna vården.

Förvaltningens synpunkter

Äldreförvaltningen är positiv till en ny lag där patientens ställning lyfts upp och inflytandet över sin egen vård förtydligas. Det är värdefullt att det införs en bestämmelse i lagen som tydliggör att en patients medverkan i den egna vården ska utgå från dennes önskemål och individuella förutsättningar. Patienten ska ha rätt att få en fast vårdkontakt och välja en fast läkarkontakt.

I förslaget påtalas att samtycke alltid ska inhämtas innan hälso- och sjukvårdsåtgärder påbörjas, förutom i de lägen där patientens liv och hälsa hotas akut. Inhämtande av samtycke av beslutsförmögna personer har under de senaste åren varit under diskussion, i synnerhet gällande innebörden av ”inhämtande på annat sätt. Äldreförvaltningen anser att om patienten har svårt att förstå eller göra sig förstådd ska legitimerad personal i samråd med patientens legala ställföreträdare, där sådan finns, uttröna patientens ställningstagande i frågan.

Att få adekvat information om sin sjukdom, dess förlopp och tillgång till behandling med ev. komplikationer och biverkningar är grundläggande för att kunna ta ställning till att avstå eller acceptera erbjuden vård. I lagförslaget påpekas att informationen även ska omfatta när i tiden behandling kan påbörjas och om vårdgarantin med rätten att välja vård i annat landsting än hemlandstinget. Förslaget framhåller också vikten av att den som informerar så långt möjligt ska försäkra sig att patienten har förstått innehållet i och betydelsen av informationen. Det är därför viktigt att rutiner finns om hur och när information ges och att innehållet dokumenteras i patientjournalen.

En nyhet i lagförslaget blir att valfriheten ska omfatta hela landets offentligt finansierade primärvård och öppen specialistvård. Hemlandstinget ska bekosta vården i ett annat landsting men är inte skyldig att finansiera de merkostnader i form av resor och uppehälle som en sådan vård medför för den enskilde.

Äldreförvaltningen anser att om valfriheten ska bli tillgänglig för alla behöver regelverket ses över för de mest utsatta.

Äldreförvaltningen ställer sig bakom lagförslaget som tydligt omfattar patientens rättigheter och ställning i vården. Den hjälper patienten och anhöriga att hitta och få adekvat information. Den bör också underlätta för hälso- och sjukvårdspersonalen att nå upp till myndigheternas informationskrav.

Bilagor

Remiss "Patientlag – delbetänkande av patientmaktsutredningen (SOU 2013:2)